

Utálom a sógornómet!

Kormos Olga

2009. | január | 24.

A párunkat, a barátainkat mi választjuk meg. De nem tőlünk függ, hogy kik a szüleink vagy a testvéreink, és az olyan közvetlen rokonok kiválogatásában sem vehetünk részt, mint az anyós-após vagy a sógor-sógornő. Mit tehetünk, hogy ne csak a szerencsén múljon jó vagy elfogadható kapcsolatunk velük?

Hannának görcsbe rándul a gyomra, ha családi ünnepeken kell részt vennie. Márpedig nyolc éve, mióta férjez ment Gáborhoz, a nagy asztalnál ott ül Gábor húga is, akivel egész egyszerűen ki nem állhatják egymást. "A sógornőnek még nincs családja, késő estig a karrierépítésén fáradozik, elfoglalt jogász. Én viszont boldogan otthon maradtam a két gyerekünkkel, most is csak részmunkaidőben dolgozom miattuk. Gábor is mindig siet haza, hogy minél többet lehessen a gyerekekkel, boldogok vagyunk. A sógornő megnyilvánulásából azonban úgy érzem, unalmasnak, kispolgárinak tartja az életünket, mintha lenézne, mert több diplomája van, mint nekem, és mindig olyan, mintha felülkerekedne rajtam a véleményével, pedig csak egy öntelt szingli, aki pasit sem talál magának. Jó lenne, ha legalább az ünnepeken értelmesen el tudnánk beszélgetni, és ha egyszer nemcsak én, hanem ő is megkérdezné, hogy vagyok" - sóhajt fel Hanna.

"Az ilyen helyzetekre nagyszerűen alkalmazható az úgynevezett erőszakmentes kommunikáció (EMK)" - mondja Kocsis Dóra tréner. "Sajnos manapság alapvető probléma, hogy elbeszélnek az emberek egymás mellett, miközben hiányzik nekik a megértés. Sokan mégis csak saját magukról képesek beszélni. Egymás után szórjuk a mondatokat, és közben elfelejtjük meghallani egymást. Így a másik

ember szükségleteit is nehéz figyelembe venni, és adott esetben harcolni kell a sajátunkért. Pedig mindezt másképp is meg lehet oldani. Ha konkrét ügyel kapcsolatban keresnek fel, egész hamar eredményeket lehet elérni, de ha hosszabb idő óta se a magánéletben, se a munkahelyen nem találjuk a hangot, érdemes ennél több időt szánnunk arra, hogy változtatni tudjunk."

"Naponta közlünk és befogadunk szavakat. Csak nem mindegy, hogyan tesszük!" - folytatja a tréner. "Ez a módszer arra bátorít, hogy mondj ki mindent, őszintén, de úgy, hogy közben ne kritizáld a másikat! És a véleményed után azt is meghalld, ami neki nem tetszik, majd találkoztasd ezt a két oldalt. Hanna kritikával illeti a sógornőjét, mikor önteltnek nevezi. Ehelyett célszerű lenne megfogalmaznia a saját szükségleteit, hogy a sógornőjével értelmesen beszélhessenek róla." Mindig a szükségletek szintje az, ahol két ember találkozik, és együttérző kommunikáció jöhet létre köztük. Ennek során - ha elég mélyre ásunk - egyetemes emberi szükségletek bukkannak elő, amelyekkel mindannyian találkoztunk már, ilyen például az autonómia. Ha megláttatom a másik emberrel, hogy csupán egyedül szeretnék dönteni valamiről, könnyebben elfogadja majd a véleményemet, mert neki is ismerős ez a szükséglet. Lehet, hogy Hanna és a sógornője is ebben a cipőben jár. A módszer ereje abban rejlik, amit leásás után a szavak, a történések mélyén találunk. Ha Hanna őszintén megfogalmazná, ami bántja, és maga is érdeklődéssel fordulna a sógornő felé, nagy valószínűséggel rokona is nyitottabbá válna, és elindulhatna egy kevésbé kényszeredett és érdeklődő párbeszéd kettejük között.

A Dr. Marshall B. Rosenberg klinikai pszichológus, nemzetközileg elismert békeközvetítő által kidolgozott módszer a lehetséges konfliktusokat békés párbeszédre alakítja át. A szavak ablakok vagy falak című könyvéből olyan egyszerű eszközöket tanulhat meg az olvasó, amelyekkel a viták megszűnnek, és a rokoni, baráti és egyéb kapcsolatok együttérzéssel telnek meg. Rosenberg munkahelyeken és háborúkban is felhasználja tudását békeközvetítőként.

A több mint egy évtizede Magyarországra érkezett módszer megmutatja, hogyan változtathatjuk meg kifejezőmódunkat, miközben együttérzéssel figyelünk a másokra. Teljesen új megvilágításba kerülhetnek a kapcsolataink, ha megtanulunk ítélezés, rosszindulat és kritika nélkül fogalmazni. Kocsis Dóra szerint ehhez azonban le kell vinni a figyelmet a fejből a szívbe. Szokták mondani, hogy ez a 40 cm a leghosszabb utak egyike. A tréner azt mondja, ez olykor még neki sem könnyű, mert nagyfokú tudatosság kell ahhoz, hogy hátat fordítsunk olyan rögzüléseknek és szófordulatoknak, amelyek évek óta kiszaladnak a szánkon, mint például "te mindig csak magaddal vagy elfoglalva!", "te nem értesz semmit!", "egy csöppet sem érdekel, hogy én mit szeretnék?!".

Állítólag gyakorlás kérdése az egész....

Elsősorban gyakorlás és odafigyelés kérdése, hogy kinél mennyi idő alatt épül be a személyiségébe, s válik automatikussá az EMK. Külföldi tapasztalatok szerint szakításokat, válásokat lehet a segítségével megelőzni. De már óvodások is sikeresen használják, valamint nehezen kommunikáló kamaszokat is meg lehet vele nyitni. Ritkán, de előfordul, hogy valakinél

nem elég a kommunikációs tréning, mert gyerekkori sérülések vagy más, mély problémák akadályozzák a változást, ilyenkor elkél a pszichológus segítsége is.

Századunkban sajnos nem vagyunk arra kondicionálva, hogy az érzéseinkről beszéljünk, pedig a családok nagyon megszenvedik, ha tagjaik képtelenek érzelmeik kifejezésére és a nyílt kommunikációra. Ez a férfiakra talán jobban jellemző, de ma már a nők egy része is merevebben, szigorúbban kezeli a kérdést. Azzal érvelnek többnyire, hogy azért nem adják ki az érzelmeiket, mert sebezhetővé válnak, és gyengének látszanak. Az erőszakmentes kommunikáció ezt nem csupán bátorságnak tartja, hanem hatalmas, felszabadító erőt lát benne.